

T

ÅRSPLAN USSELADDEN

FAMILIEBARNEHAGE

2019/2020

ROM FOR ALLE,
BLIKK FOR
ENKELTBARNET

En barnehage med fokus på
livsmestring og glede i et mangfoldig
fellesskap

INNHALDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	s 3
EVALUERING AV FJORÅRET	s 3
BARNEHAGENS VISJON OG VERDIGRUNNLAG	s 4
BARNEHAGEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	s 5
Omsorg	s 5
Lek	s 6
Danning	s 7
Læring	s 7
Vennskap og fellesskap	s 8
Kommunikasjon og språk	s 8
BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	s 9-10
BARNEHAGENS FOKUSOMRÅDER	s 11
HELSEFREMMENDE OPPVEKST I VÅR BARNEHAGE	s 12
Hoppaktiviteter	s 12
Kosthold	s 12
Hvile	s 12
ÅRSHJUL- PEDAGOGISK PROSJEKTARBEID	s 13-15
BARNES MEDVIRKNING	s 16
SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE	s 16
OVERGANGER	s 18
Hjem-barnehage	s 18
Innad i barnehagen	s 18
Barnehage, hjem og skole	s 18
BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET	s 19
Planlegging	s 19
Dokumentasjon	s 19
Vurdering	s 20
BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	s 21
Prosjektarbeid	s 21
Pedagogisk dokumentasjon	s 21
Progresjon	s 22
Barnehagens digitale praksis	s 22
BARNEHAGEN SOM KULTURARENA	s 23

INNLEDNING

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Årsplanen bygger på Lov om barnehager med forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, Økonomi - og handlingsplan for Horten kommune og Handlingsplan for Hortensbarnehagen med tilhørende planer som:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehagen
- Handlingsplan mot mobbing og krenkelser i barnehage og skole
- Plan for overgang hjem, barnehage, SFO og skole
- Plan for bærekraftig utvikling i Hortensbarnehagen

EVALUERING AV FJORÅRET

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vi har igjennom året vurdert det pedagogiske arbeidet etter hver periodeplan og ulike prosjektperioder. Tusseladden familiebarnehage har arbeidet mye med relasjonskompetanse i et mangfoldig språkmiljø, der et inkluderende barnehagemiljø står sentralt. Vennskap, toleranse for hverandre, lekekompetanse, inspirasjon til lek gjennom prosjektarbeid, har vært en viktig del av barnehagens innhold.

Vi ønsker dette barnehageåret fortsatt å bruke en del litteratur til utgangspunkt for prosjektarbeid, i etterkant av prosjektperioden vil familiebarnehagene og Strandparken dele dette med hverandre. Ved å velge forskjellige tema i prosjektarbeid, vil inspirasjonen til deling bli større og vi kan dra nytte av hverandres ulike erfaringer gjennom prosjektene.

Barna bygger opp en felles «erfaringsbase» til inspirasjon i leken ved hjelp av prosjektarbeid. Når barn har lekekompetanse, opplever de mestring og blir attraktive lekekamerater. De bygger gode og viktige vennskap seg imellom. Ikke alle barn behersker dette like godt. Leken krever gode kommunikasjonsferdigheter. Mange barn i vår barnehage behersker ikke det muntlige språket like godt og har da ikke like forutsetninger til å komme i gang med en god lek. Mange av barna har ikke de samme lekereferanser som lekekamerater og strever da også med å komme inn i leken. Vi ønsker derfor å arbeide videre med relasjonskompetanse med fokus på styrking av språkutviklingen og lekekompetansen til barna.

Gjennom felles prosjekt «Inkluderende skole og barnehagemiljø», for alle skoler og barnehager i Horten kommune, vil vi sammen med Strandparken se på «voksenrollen» og dens betydning for barn trivsel og tilhørighet i barnehagen. Hva kan vi som voksne i barnehagen gjøre for at Tusseladden familiebarnehage skal ha et inkluderende læringsmiljø?

BARNEHAGNES VISJON OG VERDIGRUNNLAG

«ROM FOR ALLE, BLIKK FOR ENKELTBARNET»

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

I vår barnehage har vi et inkluderende miljø og vi behandler hverandre med respekt. Vi ser enkeltbarnet for den det er og deres individuelle behov. Samt ivaretagelse av barnets behov i en større sammenheng, der samspill i gruppen og demokratiske prosesser er en del av danningen.

Kommunikasjonen er anerkjennende mellom barn og voksne. Barn og voksnes væremåte gjenspeiler et trygt samspill preget av respekt, empati, humor og glede. Barna skal føle seg verdsatt og oppleve omsorg fra voksne og barn. Barna får god tid til lek, og de medvirker i egen hverdag. Personalet ser lekens verdi, er støttende og deltakende. Vi mener at god lek er grunnlag for god læring.

I Tusseladden familie barnehage er vi gode på å se det enkelte barnet og lytte til det enkelte barns stemme.

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

I vår barnehage legger vi til rette for at alle barn opplever lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barn lærer gjennom lek og utvikler sosial kompetanse. Leken skaper vennskap, selvfølelse og selvtillit. Leken har en egenverdi og skal respekteres. Personalet støtter og deltar i barns lek for å sikre gode erfaringer og opplevelser av å mestre samspill. I vår barnehage legger vi til rette for ulike dannelsprosesser. Barna medvirker og vi tar deres undring på alvor. Barna opplever å bli sett, forstått og respektert.

Omsorg

Barna skal i Tusseladden familiebarnehage vise trygghet, tilhørighet og trivsel i samvær med andre barn og voksne. I løpet av barnehagealderen utvikler barna evne til å vise omsorg for seg selv og andre og de evner å ta imot dette.

Alle barn i Tusseladden familiebarnehage får tilrettelagt og tilpasset sitt behov for ro, hvile eller søvn ut ifra alder og behov.

For å sikre barna en best mulig omsorg i barnehagen er det utarbeidet noen retningslinjer og rutiner, der barna alltid skal møte oppmerksomme og tilstedeværende voksne

- Tilrettelagte hverdagsaktiviteter som gir forutsigbarhet og trygghet, ligger som et vedlegg bak årsplanen.
- Tid for hvile, deles ut på foreldremøte

Lek

I vår barnehage opplever barna et lekefellesskap som legger grunnlag for trivsel og vennskap, der personalet støtter og deltar i barns lek for å sikre gode erfaringer og opplevelser av å mestre samspill. Barnehagens pedagogiske innhold skal inspirere til fantasi og skaperglede. Ved hjelp av litteratur gir vi barna mye inspirasjon til prosjektarbeid og lek. Igjennom prosjekter og felles opplevelser bygges gode relasjoner og barn knytter vennskap og får lekekamerater

Vi tilrettelegger for god lek ved å:

- Rommet er innredet for ulik lek
- Inspirasjon til ulik typer lek gjennom prosjekter og opplevelser i hverdagen
- Inspirasjon gjennom ulik litteratur
- Vi bruker dramatisering som metode for å inspirere leken
- Personalet i barnehagen er rollemodeller i ulike lekesituasjoner og viser gode handlingsmønstre.

Danning

Barnehagen legger vi til rette for dannelsprosesser der barna får være medvirkende og undrende. Alle skal oppleve likeverd igjennom å tilbys ulike muligheter ut i fra deres forutsetninger. Barnehagen bidrar til at barnet reflekterer over egne handlinger og væremåter, og å være prøvende og nysgjerrig til omverdenen. Vi legger til rette for at barnet ser seg selv som et verdifullt medlem av et større felleskap. Barnas evne til å ta andres perspektiv, vise forståelse og respekt i et mangfold vi stå sentalt. I vår barnehage bidrar vi til å utvikle barns evne til å kunne dele, følge regler, gjennomføre oppgaver, uttrykke meninger og ta initiativ

Igjennom prosjektarbeid, tilrettelagte hverdagsaktiviteter, god lek med støtte fra de voksne, samtaler med barna i hverdagen og alltid tilstedeværende voksne, hjelper vi barna i denne dannelsprosessen.

Læring

I vår barnehage opplever barna et stimulerende miljø som støtter opp under deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. De ansatte i barnehagen anerkjenner og stimulerer barns nysgjerrighet og vitebegjær. Barnehagen legger opp til læringsprosesser hvor barna får bruke hele kroppen og alle sanser.

Igjennom ulike «Hoppaktiviteter», lærer barna gjennom bevegelse og lek, i prosjektarbeid der det forskes og lekes lærer barna, gjennom samtaler undrer barna sammen med de voksne. Barna deltar i daglige gjøremål gjennom hele dagen. De er med på matlaging, dekking og rydding av bord til måltider etc.

Vennskap og felleskap

Tusseladden familiebarnehage bidrar til at barn utvikler trygghet og stolthet over egen tilhørighet, og respekt for hverandres kulturelle verdier og ytringer. Vi hjelper barna til å utvikle empati, slik at de klarer å skille mellom egne og andres tanker og følelser

For å styrke fellesskapsfølelsen og bygge vennskap arbeider vi med ulike metoder:

- «Meg og familien min» i oppstarten av barnehageåret
- Markering av ulike høytider i barnehagen
- FN dag
- Prosjektarbeid som inspirasjon til lek og felles lekereferanse for barna
- Vi reflekterer sammen med barna, er nysgjerrige på verden rundt oss
- Vi bruker «Løft» i hverdagen med barna
- Gode samtaler med barna

Kommunikasjon og språk

Barna i Tusseladden familiebarnehage skal utforske og utvikle sin språkforståelse og språkkompetanse. Barnehagen vår skal bidra til at barna leker med språk, symboler, tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet. Ved systematisk jobbing med dette vil barna være best mulig forberedt til skolestart.

- Vi setter av systematisk tid til bruk av litteratur
- Vi bruker bilder og konkreter i hverdagsaktiviteter og strukturerte aktiviteter
- Alternativ kommunikasjon brukes som støtte til det muntlige språket i de daglige situasjoner der dette er til nytte for det enkelte barnet
- Barna møter ulike språk og språkformer gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster.
- De voksne bruker språket aktivt i hverdagsaktiviteter, f.eks måltid, påkledning etc
- Hoppaktiviteter med vekt på begrepslæring

BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Prosjektarbeid med barn er en helhetlig pedagogisk arbeidsmetode der blant annet barns medvirkning og fagområdene blir ivarettatt. I arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering må barnehagen sikre at kravene i rammeplan blir fulgt opp.

I vår barnehage arbeider vi med prosjektarbeid som metode. Der alle fagområdene blir ivarettatt igjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter.

Fagområdene ses i sammenheng og vil alltid være en gjennomgående del av barnehagens innhold og hverdagsaktiviteter

I Tusseeladden familiebarnehage sikrer vi arbeid med fagområdene blant annet gjennom:

▪Kommunikasjon, språk og tekst

- Høytlesning
- Lek med rim, rytmer, lyder, skriftspråk og ord
- Barnehagen besøker biblioteket
- Bruk av digitale verktøy
- musikkksamling med musikkpedagog

▪Kropp, bevegelse og helse

- Hopp med besøk i turnhallen hver uke
- Kostholdsplan
- Uteområde stimulerer til fysisk aktivitet
- Vinteraktivitetsdag
- Egne rutiner for ro og hvile

▪Kunst, kultur og kreativitet

- Formingsaktiviteter
- Turer med naturopplevelser
- Markering av ulike høytider barnas nasjoner representere
- Barna blir presentert for ulikt materiell til utforsking og kreativ skapning
- Julekonsert med Marinemusikken
- Tur til KJV og Borrehaugene

■Natur, miljø og teknologi

- Turer ved sjø, skog og mark der barna bruker naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring.
- Barna blir presentert for ulikt materiell til utforsking og kreativ skapning
- Bruk av digitale verktøy

■Etikk, religion og filosofi

- Samtaler om barnas egen familie, bakgrunn og livssyn, ved hjelp av bilder
- Samtaler, refleksjon
- Vi markerer ulike høytider fra kulturer barna i barnehagen representerer.
- Gjennom prosjektarbeid undrer vi oss sammen med barna.
- Markering av FN dag med barnekonvensjonen

■Nærmiljø og samfunn

- Turer i nærmiljø med besøk til butikken og biblioteket.
- Turer til turnhallen
- Turer i skogen i nærområdet og til ulike lekeplasser og parker.

■Antall, rom og form

- Barna utforsker ulike naturmateriell
- Barnehagen legger til rette Hoppaktiviteter
- Barnehagen legger til rette for bruk av spill i smågrupper.
- Barnehagen legger til rette for konstruksjonslek

BARNEHAGENS FOKUSOMRÅDER

I Handlingsplan for Hortensbarnehagene skal alle barnehagene arbeide med følgende fokusområder i løpet av de neste 4 årene (2019-2020):

- Språkmiljø og kommunikasjon
- Bærekraftig utvikling
- Livsmestring og helse

«En barnehage med fokus på livsmestring og glede- i et mangfoldig felleskap

Tusseladden familiebarnehage vil barnehageåret 2019-2020 ha fokus på livsmestring og glede der det mangfoldige læringsmiljøet står sentralt.

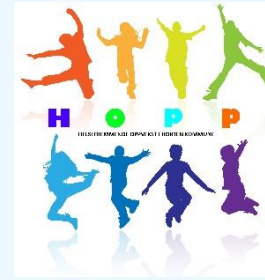
Ved å styrke barns lekekompetanse, gi de felles opplevelser, vil barna oppleve gode relasjoner og en opplevelse av egenverd der de lærer å anerkjenne og omgås hverandre på en god måte

Barna opplever mestring og blir attraktive lekekamerater. De bygger gode og viktige vennskap seg imellom. Ikke alle barn behersker dette like godt. Leken krever gode kommunikasjonsferdigheter. Språk er en viktig del av kommunikasjonen barn imellom. Vi ønsker derfor å arbeide med relasjonskompetanse med fokus på styrking av språkutviklingen til barna. Vi vil bruke mye litteratur i dette arbeidet. Ved bruk av lik litteratur vil også barna få like referanser, erfaringer og opplevelser som de kan bygge videre på i leken.

Helsefremmede oppvekst i vår barnehage

HOPP - Barnehage - Horten kommune

- **Hoppaktiviteter i Tusseladden familiebarnehage**

Tusseladden leier turnhallen hver mandag sammen med Skrukketrollet og Sommerfugl familiebarnehage. Tusseladden er også på turer alene og sammen med de andre familiebarnehagene hver fredag hvor vi tilrettelegger uteaktivitetene.

Tusseladden driver også med yoga hvor vi tilpasser øvelsene etter barnas alder. Dette for at barna skal lære seg og stresse ned, utvikle motorikk, balanse, fysisk og mental styrke, smidighet og mestringsfølelse.

- **Søvn og hvile**

Lek og fysisk aktivitet er grunnleggende for fysisk og psykisk velvære. En aktiv hverdag krever nok søvn og hvile, dette er spesielt viktig for alle barn under 3 år. Barn som ikke sover trenger også rolige aktiviteter/ hvile i løpet av dagen. I vår barnehage legger vi til rette for søvn i ute i egen vogn eller i seng inne ved behov. Barn over 3 år som ikke skal sove, kan hvile på sofa eller i lesestolen, men lek forgår i et annet rom. Alle barn har individuelle behov for hvile/søvn- vi avtaler vedrørende det enkelte barnet hvor mye hvile barnet skal ha i løpet av dagen. Vi oppfordrer alle barn som viser tegn til at de ønsker å hvile, å gjøre dette.

- **Kosthold i vår barnehage**

Barnehagen forholder seg til helsedirektoratets retningslinjer og vi har et variert og næringsrikt kosthold. SE KOSTHOLDSPLAN ETTER ÅRSPLAN

Årshjul

Pedagogisk prosjektarbeid

Periode:	Mål:	Innhold/Prosjekt:
August / September	• Barnet kjenner tilhørighet og anerkjennelse i gruppen • De voksne inspirerer og hjelper barna inn i lek • Barna blir kjent med, og trygge i barnehagen • De voksne skaper en god og positiv relasjon til alle barn	«Jeg blir kjent med deg» • Vi blir kjent med de ulike barna og deres familier igjennom boka om meg • Å synge "bli kjent" sanger • Vi tar bilder av barna og det de er opptatt av • Vi bruker bildene sammen med barna for å skape tilhørighet • Samtaler om hvert enkeltbarn og deres familier i samlingsstund
Oktober / November	• Alle barn har noen å leke med • Barna tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede • Aktive voksne igangsetter og deltar i lek • Barna blir kjent med ulik litteratur og bruker denne som inspirasjon i leken	«ROM for lek og fortelling» • Vi organiserer rommet for å inspirere til ulike typer lek • Personalet bruker varierte bøker, sanger og fortellinger • Alle barn har tilgang til ting, rom og materiell som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer

Desember	• Barnehagen bidrar til å formidle den kristne og humanistiske tradisjon og grunnleggende verdier • Skape fellesskap og vennskap • Barna opplever gleden av å glede andre	«Vi gleder andre» • Vi forteller juleevangeliet • Vi har nissesamling • Lucia kos med foreldre • Vi baker lussekatter • Vi lager julegaver • Vi baker pepperkaker • Nissefest
Januar/ februar	• Barna opplever anerkjennelse og stolthet over egen identitet og kultur • Alle barn opplever spenning og glede ved høytlesing, sang og samtaler • Barna kommuniserer gjennom andre kreative uttrykk en det muntlige språket • Barna lærer å ta andres perspektiv, og se en sak fra flere synsvinkler • Barna lærer å reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.	«Barnehagen et mangfoldig samfunn» • Vi bruker litteratur som utgangspunkt for å øke barnas opplevelse og forståelse for samfunnets mangfold • Høytlesning • Kreative uttrykk
Mars / April	• Barna «setter ord» på ulike inntrykk og opplevelser	Inntrykk og uttrykk i Horten» - Barna utforsker ulike former, skulpturer etc

	• Barna bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk • Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne.	i nærmiljøet og lager egen skulptur - Barna skaper ulike kreative uttrykk ved hjelp av ulik materiell og tegning/maling - Barna får opplevelser gjennom sanser
Mai / Juni	• Personalet skaper tilhørighet og hjelper barna til å bli kjent med nærmiljøet • Barna opplever glede ved felles opplevelser og lystbetont lek • Bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner • Barna viser omsorg for livet i naturen. • Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling, og får erfaring med ulike måter å uttrykke seg på	«Du og jeg i Horten» -natur, samfunn og nærmiljø - Regelleker - Rolleleken får et «nytt» liv i uteleken - Vi utforsker naturen - i vann og på land - Vi feirer Norges nasjonaldag 15 mai - Turer og utflukter

BARNES MEDVIRKNING

Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare og få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

I Tusseeladden familiebarnehage legger vi til rette for barns medvirkning gjennom:

- samlingsstund
- Prosjektarbeid med barns interesser og barns medvirkning i fokus
- Observasjoner- barnegruppe og enkeltbarn
- Bruk av pedagogisk dokumentasjon i vurderingen av barnehagens innhold og planleggingsarbeid sammen med barn

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene.

Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå- med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Vår barnehage har følgende plan for foreldresamarbeid dette året:

Barnehagen inviterer til to foreldresamtaler i løpet av året, en i oppstartsperioden august-september og en på våren i april-mai

Informasjonsmøte og foreldremøte, august/september og mai/ juni

Foreldrearrangementer utenom dette, se aktivitetskalender.

Planleggingsdager og andre dager barnehagen er stengt i år:

Planleggingsdager: 12.08.2019, 18.10.2019, 02.01.2020, 03.01.2020, 22.05.2020

Romjul: Stengt fra julaften og hele romjulen

Påske: familiebarnehagene holder åpent på strandparken mandag, tirsdag og onsdag før påske. Onsdag stenger barnehagen kl 12.00.

Sommerferie: Stengt i hele juli

Su-representant: Øyvind Kleivdal Næss

Eier/sekretær: Kathrine Jonas Hansen

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) alle foreldrene i Tusseladden

OVERGANGER

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet er trygg i barnehagen og i overgangene til nye arenaer. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Hjem - barnehage

Foreldre/foresatte har en oppstartsamtale i løpet av den første uken i barnehagen. Foreldre/foresatte følger barnet i barnehage de tre første dagene eller antall dager etter behov. Barnet får være litt alene i barnehagen de første dagene, men foreldre/foresatte er i umiddelbar nærhet slik at de enkelt kan tilkalles dersom barnet trenger dette.

Rutiner som mat, soving og andre kjente «trygge vaner» videreføres så langt barnehagen kan imøtekomme dette i en oppstartsperiode. Etter hvert som barnet er trygg i barnehagen, vil barnets rutiner tilpasses resten av barnegruppen så langt dette er til barnets beste.

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging i barnehagen tar utgangspunkt i lovverk og forskrifter som gjelder for barnehagens drift samt barnehagens egne overordnede målsetninger.

«Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. (..) planleggingen må baseres på kunnskap om barns utvikling og læring individuelt og i gruppe, dokumentasjon, refleksjon og systematisk vurdering og på samtaler med barn og foreldre»
(Rammeplan kap 4)

Med utgangspunkt i barnehagens årsplan utarbeides periodeplaner over to måneder. Barnehagen utarbeider deretter prosjektplaner og ukeplaner etter denne, der barns medvirkning er sentralt.

For å sikre foreldrenes medvirkning tilbyr barnehagen to foreldresamtaler og foreldremøter, hvor foreldrene kan gi tilbakemelding på barnehagens oppgaver og innhold. Disse tilbakemeldingene tas hensyn til i barnehagens videre planlegging

Dokumentasjon som grunnlag for refleksjon og læring

I vår barnehage bruker vi pedagogisk dokumentasjon for å synliggjøre innholdet i barnehagen. Dette vises som «Dagen i dag» i garderoben og bilder/tekst inne i barnehagen.

Dokumentasjonen brukes aktivt til refleksjon og samtaler med barn i læringsprosesser og videreutvikling i prosjektarbeid.

Denne dokumentasjonen brukes som utgangspunkt for barn og voksne til å reflektere over og utvikle vår pedagogiske praksis.

Vurdering av barnehagens arbeid

Barnehagens innhold vurderes kontinuerlig. Denne vurderingen sikrer barnehagens kvalitet og utvikling og legger grunnlaget for videre planlegging.

Foreldrene kan gjennom en brukerundersøkelse som er hvert år komme med tilbakemeldinger og gi en vurdering av barnehagen som helhet.

Hva	Hvordan/når	Hvem	Ansvar
Årsplan	Vurderes halvårlig ut i fra vurdering av ukeplaner og periodeplaner	Eier sammen med de ansatte på Strandparken Foresatte	Eier i samarbeid med SU
Periodeplaner (to mnd plan)	Vurderes etter endt periode . På pedagogmøter på Strandparken.	Eier Styrer i samarbeid med veileder og andre pedagogiske ledere på Strandparken.	Eier Eier
Virksomheten	Brukerundersøkelse hvert år Foreldremøter	Foresatte Foresatte	Eier Eier i samarbeid med veileder

Tilrettelegging i det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte gis i den ordinære barnegruppen barnet tilhører eller i mindre grupper med barn. Det lages tiltaksplaner for det enkelte barnet som evalueres kontinuerlig. Planene endres fortløpende etter behov i samarbeid med foresatte. Det utarbeides halvårsrapporter med vurderinger.

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen.

Prosjektarbeid med barn

I vår barnehage tar vi utgangspunkt i satsningsområde «*Livsmestring og glede*» med barns nysgjerrighet, interesser og medvirkning som utgangspunkt. Vi har prosjektarbeid av ulik varighet gjennom hele barnehageåret. Prosjektarbeidene er av ulik størrelse og innhold tilpasset alder, erfaringer, interesser og kunnskaper.

Pedagogisk dokumentasjon

«Dagen i dag» dokumenteres ved bilde og enkel tekst. Bilde/bilder og tekst velges ofte ut sammen med barna.

Bilde/tekst/konkreter og annen dokumentasjon fra prosjekter og ulike aktiviteter brukes i arbeidet sammen med barn. Dette underveis i prosjekter, i hverdagen, i planlegging og vurderingsarbeid sammen med barn.

Den pedagogiske dokumentasjonen brukes i evaluering av perioder, prosjekter og aktiviteter med personalet, dette i forkant i planlegging av ny periode. Dette være seg dagsaktivitet, uke, periode eller barnehageår.

Den pedagogiske dokumentasjonen brukes også i evalueringsarbeidet sammen med foreldre/foresatte.

Progresjon

Barnehagen skal gi barna opplevelse som skaper mestring, tilpasset deres alder, modenhet og individuelle utvikling. Aktivitetene i barnehagen skal bidra til progresjon for barna. Barna skal oppleve at hvert barnehageår innebærer nye opplevelser og erfaringer, samtidig som at noe gjentar seg. Barnehagen skal gi barna opplevelser som skaper mestring, tilpasset alder, modenhet og individuell utvikling. Progresjonen følger det enkelte barns utvikling, progresjon kan ikke «låses» i alder. Barnehagens læringsmål i RP må ses som endelige når barnet har nådd skolealder. *Se egen progresjonsplan.*

Barnehagens digitale praksis

Barna bruker aktivt internett sammen med voksne i prosjektarbeid og lignende. Vi tar bilder/ videoer og bruker dette i pedagogisk dokumentasjon i prosjekter og andre aktiviteter. Barnas bruk av data begrenses til pedagogiske programmer i ulike læringssituasjoner.

Vi bruker «Dagen i dag» i garderoben. Her kan foreldre se barnas dag i barnehagen. Barna kan være med på å lage «dagen i dag», de tar bilder, velger bilde/ og tekst.

For å utjevne sosiale forskjeller, mener vi det er viktig at alle barn blir presentert for ulike digitale verktøy. Digitale verktøy er noe barn vil møte på ulike arenaer. Vi ønsker med dette å legge grunnlaget for livslang læring

Barnehagen som kulturarena

Barnehagens tradisjoner / begivenheter dette året

Januar	Bålfrokost med foreldre 16 januar
Februar	Karneval 14 februar Vi markerer samenes dag 6 februar
Mars/April	Vinteraktivitetsdag 6 mars Påskekos med foreldre 3 april kl 15.00
Mai	Barnehagetog 15 mai kl 13.00 Besøk til Bugge gård 5 mai.
Juni	Buss og tog tur 23 juni. Sommerfest med foreldre 26 juni kl 15.00
Juli	Feriestengt
September/Oktober/november	Høstsuppefest 13 september Samling med alle familiebarnehagene 11 oktober hos Sommerfugl FN dagen med foreldrekaffe 24 oktober
Desember	Adventssamlinger Luciafeiring med foreldre 13 desember kl 15.00. Nissefest 6 desember

Årsplan fastsatt i samarbeidsutvalget for ----- barnehage , Horten den ... / ... -2020

Underskrifter:

Leder av samarbeidsutvalget

styrer

PROGRESJONSPLAN

Tusseladden familiebarnehage

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg og oppleve fremgang. Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser og ferdigheter» (RP for barnehager)

I barnehagen arbeider vi hele tiden på tvers av de ulike fagområder. Fagområdene lar seg vanskelig isolere og vil i alle arbeidsmåter, leker og aktiviteter overlappe hverandre.

Progresjonsplanen vil deles opp etter alder ved hjelp av de ulike fagområdene. Det er allikevel viktig å presisere at progresjonen ikke kan ses alene med hensyn til alder. Barnas utviklingsnivå og erfaring vil her være viktig. Barna skal oppleve progresjon i de ulike aktivitetene og bli tilbudt utfordringer slik at alle har noe å lære, strekke seg etter og oppleve mestring.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barna skal utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og få kjennskap til mange kommunikasjonsformer igjennom:

1-2 år

- Enkle sanger med bildeillustrasjoner
- Bevegelsessanger
- Pekebøker som leses og settes ord på sammen med voksne
- Tilgjengelige pekebøker og billedbøker med enkel tekst
- De voksne ordsetter handlinger i hverdagen
- Nonverbal kommunikasjon er en bevisst handling hos de voksne og vi legger stor vekt på den hos barn uten muntlig språk
- Bruker mye bilder og konkrete

2-3 år

- Sanger, rim og regler
- Bevegelsessanger
- Finner rytme i ord og rim
- Barna blir lest for, litteratur med noe bildeillustrasjoner som støtter teksten
- Barna har lett tilgjengelige billedbøker med tekst
- Barna får anledning og oppmuntres til å fortelle om opplevelser, undrer seg og stiller spørsmål
- Barna blir kjent med skriftspråk
- Barna bruker det muntlige språket til enkel oppgaveløsning og samhandling med andre. De voksne støtter oppunder dette

Kunst, kultur og kreativitet

Barna skal oppleve kunst og kultur i barnehagen gjennom å selv være aktive og oppleve samhørighet og kreativitet i gruppen

1-2 år

- Sang og musikk med enkle bevegelser, dans og rytmeinstrumenter
- Tegne med stifter og male med fingrene.
- Ulike materialer som trolledeig og plastelina
- Kjenne på og bruke de ulike naturmaterialer som kongler, sand, vann, stein og blader i ulike formingsaktiviteter.
- Bli kjent med de enkleste folkeeventyr som «Bukkene Bruse»

2-3 år

- Sang, musikk, dans og dramatisering med rytmeinstrumenter og enkle rekvisita
- Bruk av ulike formingsmateriell som plastelina, trolledeig ,
- Naturmateriale som steiner, kongler, mose og skjell brukes i ulike formingsaktiviteter
- Bilder, malerier og ulike kunstuttrykk presenteres
- Bruk av ulike verktøy som pensel, saks og lignende
- Kreative uttrykk ved hjelp av ulike digitale tegneprogrammer.

Kropp, bevegelse mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse gjennom:

1-2 år

- Uterommet brukes aktivt til ulik kroppslig aktivitet som ballek, klatring, sykling, hinderløype, skigåing og løping
- Turnhallen, ballek, sklie, klatring, hinderløype løping og hopping.
- Trygge, kjente voksne alltid tilstede i leken for avveksling mellom lek og «et trygt fang»
- Barna deltar i matlaging, der de lukter, ser, smaker og kjenner på ulik mat
- Barna blir presentert for og servert ulik mat i barnehagen.
- Alle barn prøver å spise selv med hjelp av en voksen. Etter hvert smører de sin egen mat med hjelp innen de går over til storbarnsavdeling
- God tid til hvile i løpet av dagen. Hvile kan være rolige aktiviteter, sitte på et fang eller sove.
- Gode/ trygge stellerutiner
- Barna deltar etter evne under påkledning
- Voksne anerkjenner alle følelser

2-3 år

- Uterommet brukes aktivt til ulik kroppslig aktivitet som ballek, klatring, sykling, hinderløype, skigåing og løping
- Innerommet innredes slik at det er rom for både rolige finmotoriske aktiviteter, hvile i en lesestund og grovmotoriske aktiviteter eller dans til musikk og dramatiseringer med bevegelse
- Alle barn får delta i matlagingen
- Alle barn får trene på å kle på seg selv og øve seg på toalettsituasjon
- Barna hjelpes til å bli selvstendige ved matbordet- øve på og smører mat og spiser selv med hjelp av en voksen innen de går over til storbarnsavdeling
- Alle barn tilbys hvile i form av soving, lesestund, lytte til rolig musikk eller yoga i løpet av dagen
- De voksne legger til rette for gode samtaler med barna der de kan sette ord på følelser, ønsker og behov
- Barna lærer å respektere sin egen og andres kropp.

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen legger til rette for at barna skal få et mangfold av naturopplevelser og opplever naturen som arena for lek og læring. Barna skal gjennom kjennskap til naturen lære å respektere den og ta vare på det mangfoldet naturen representerer.

1-2 år

- Leke ute og på tur i all slags vær til alle årstider
- Leke med sand og vann
- Enkle pedagogiske program på IPad
- Kjennskap til ulike husdyr
- Lukte og kjenne på blomster og ulike planter i naturen
- Finne insekter og larver
- Legge søppel i riktig sortering sammen med de voksne
- Barna bruker ulikt gjenbruksmateriell

2-3 år

- Leker ute og på tur i all slags vær til alle årstider
- Samle ulikt naturmateriale til div bruk
- Kjennskap til ulike dyr i nærmiljøet
- Barna sorterer søppel, lærer å ikke forsøple naturen og rydder opp etter seg på tur
- Barna lærer å respektere naturen med planter og dyr som lever der
- Barna ser nærmere på ulike insekter og planter i forstørrelsesglass
- Barna sår og planter i barnehagen
- Bruker internett til å søke opp ulik informasjon om tema
- Barna bruker i pad med enkle pedagogiske programmer
- Barna deltar i å lage dokumentasjon, laminere og bøker til prosjekter
- Barna bruker ulikt gjenbruksmateriell

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal igjennom etikk, religion og filosofi skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

1-2 år

- Barna får hjelp til å sette ord på følelser (fokus på glad, sint og lei seg)
- Markere høytider med fokus på musikk og sanger, smaksopplevelser og stemninger
- Barna veiledes og hjelpes til å være gode med hverandre
- Barna veiledes i konflikter med andre barn

2-3 år

- Markere høytider med fokus på musikk, sanger, fortellinger og stemninger
- Gi barna innblikk i kristen og humanistisk arv og tradisjon
- Markere andre tradisjoner og religioner som er representert i barnehagen
- Vi «undrer» oss sammen med barna
- Vi har arbeider med tema følelser og vennskap

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen bidrar til kunnskap om og erfaringer med lokale tradisjoner, og erfaringer med deltakelse i et demokratisk samfunn

1-2 år

- Barna bruker uteområde til barnehagen på formiddagen før sovetid
- Barna er på tur til stranda, biblioteket, parken i sentrum ,butikken eller skogen
- Barna er med på å medvirke i barnehagehverdagen
- Tur til Bugge gård
- Turnhallen
- Kino

3-4 år

- Barna er på tur til stranda, biblioteket, parken i sentrum eller skogen på KJV
- Barna er med på besøk i andre barnehager
- Barna er med på å medvirke i barnehagehverdagen

Antall, rom og form

Barna oppdager, utforsker og forstår sammenhenger, ser strukturer og stimuleres til undring og nysgjerrighet

1-2 år

- Barna har tilgang på leker som inspirerer til sortering i farger, ulik form og størrelser
- Konstruksjonslek med blant annet treklosser, togbane og duplo
- Rom i rommet med puter, pledd, pappesker og andre diverse rekvisita
- Hinderlek med under, over, nedi, opp av, rundt, inni

2-3 år

- Barna er med å lager mat og dekker bord, vi måler, veier og teller
- Ulikt konstruksjonsmateriale tilgjengelig
- Barna finner ulike former ute i naturen og inne i barnehagen.
- Vi setter ord på ulike former sammen med barna, sirkel, kvadrat, firkant, rektangel etc
- Barna sorterer etter størrelse, farge og form
- Barna leker enkle regelleker
- Barna blir kjent med årstid og merkedager

KOSTHOLDSPLAN

FROKOST KL 07.30-08.30

Barna som ikke har spist hjemme, spiser medbrakt frokost i barnehagen. Melk/ vann serveres. Barnehagen anbefaler her at barna har med seg grovt brød.

FORMIDDAGSMAT KL 11.00 SERVERES I BARNEHAGEN 4 DAGER PR UKE.

Måltidet består av grovt brød, margarin, fisk, gulost, smøreost, kalkun/kylling/skinkepålegg, leverpostei, krydderost, egg, paprika, agurk, og halvkokte gulrøtter i staver.

Diverse fiskeretter og vegetarretter som laks/fiskekaker m/ grønnsaker og poteter, fiskesupper m/ grønnsaker, grønnsaksupper og fullkornspasta serveres jevnlig gjennom året.

. ETTERMIDDAGSMÅLTID KL 14.00 (MELLOMMÅLTID) SERVERES I BARNEHAGEN

Knekkebrød og frukt/grønnsaker og bær.

Dette måltidet er et mellommåltid og skal ikke være fullverdig som et hovedmåltid.

PÅ TUR I BARNEHAGEN

På tur har vi med matpakke smurt i barnehagen som lunsj, suppe på termos, ostesmørbrød, fiskekaker, laks i pitabrød, halvkokte gulrøtter og andre sunne matsorter.

På nissefest serveres det risgrøt og i nisseposene er rosiner og smoothie.

På karnevalsfeiring serveres det polarbrød pizza og "godteposer" med rosiner og smoothie.

16 mai feiringen i barnehagen serveres det polarbrød med litt ekstra godt pålegg og frossen smoothie som is.

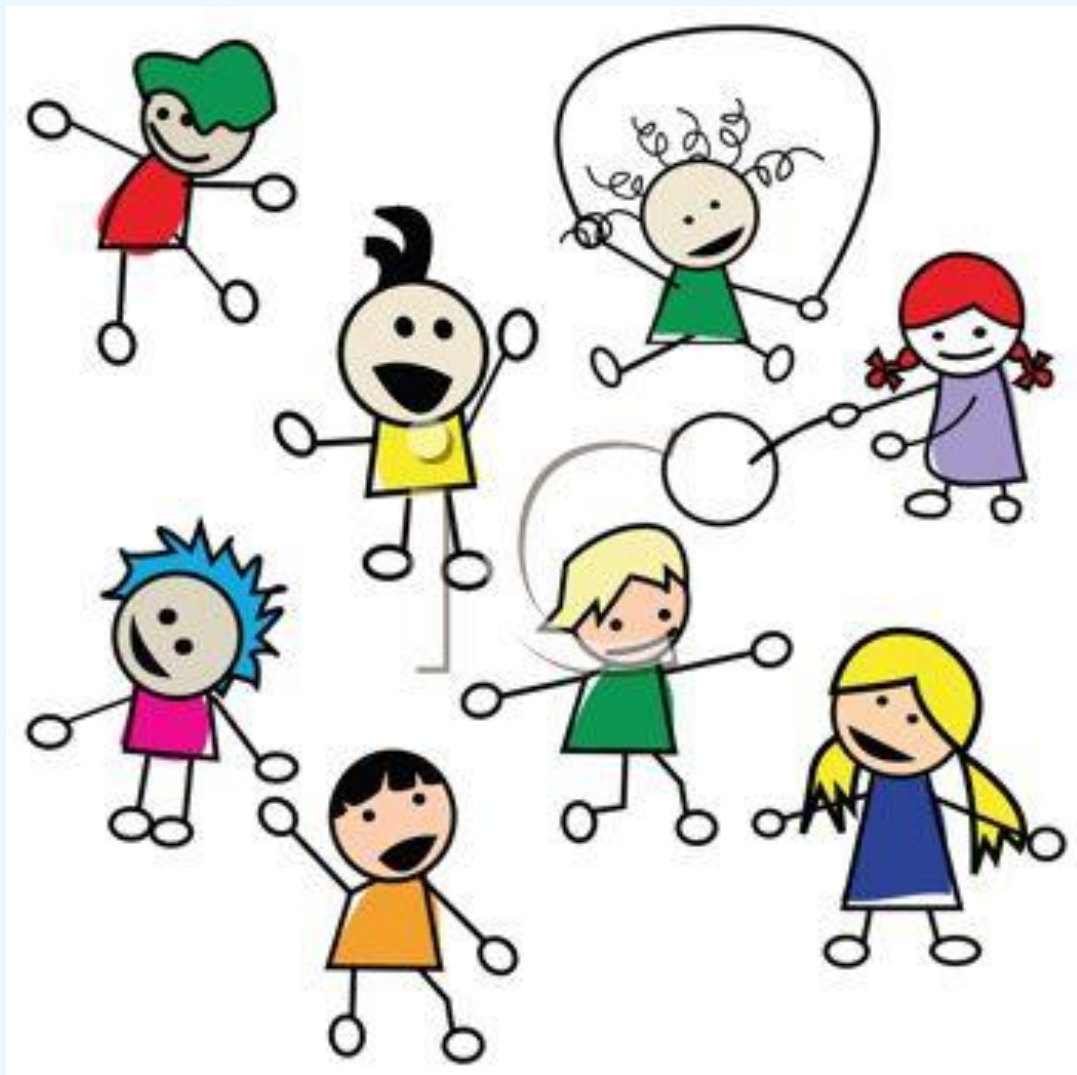
Det serveres alltid et alternativ ved allergier eller der barnet av andre hensyn ikke skal spise enkelte matvarer.

HVERDAGSAKTIVITETER

I

TUSSELADDEN

FAMILIEBARNEHAGE

ANKOMST I BARNEHAGEN

- ✚ Den voksne tar imot i gangen, og hilser først på barnet ved navn, tar imot barnet på en god måte etter individuelle behov.
- ✚ Den voksne tar imot beskjeder fra foreldrene og skriver disse ned ved behov.
- ✚ Den voksne tar seg tid til en samtale med foreldrene, gjerne fortelle hva som skal skje i dag.
- ✚ Vi starter alltid dagen stille og rolig.

FROKOST I BARNEHAGEN

- ✚ Setter tallerkener, glass, melk og vannmugger på bordene. Bordet er hyggelig dekket med lys, duk etc.
- ✚ Kl.07.30 starter frokosten og barna spiser medbrakt niste når de kommer i barnehagen og frem til kl 08.30.
- ✚ De voksne prater rolig med barna rundt bordet.

INNELEK/FUNKSJONOMRÅDER

- ✚ De voksne skal tilrettelegge for god frilek i barnehagen. Det vil si at de har ansvar for at det er ryddig i lekene, at barna har det utstyret de trenger til god lek, og at rommene er møblert slik at de inspirerer til god lek.
- ✚ De voksne beveger seg rundt i funksjonsområdene. Vær tilgjengelig og observer om barna vil ha deg med i lek, eller om de trenger hjelp til å komme i gang, veiled og motiver, delta aktivt og trekk deg heller ut når du ser at leken er god.
- ✚ De voksne setter i gang bordaktiviteter, synger og spiller, leser, etc. når de ser at noen ikke kommer inn i lek, og aktivitets - og støynivå blir for høyt. Det er også lov til tider å ha "herjelek" når forholdene tilsier det.
- ✚ Se enkeltbarnet og vær tilgjengelig hvis barna ønsker å prate. Det er viktig at vi har en god kommunikasjon med alle barn.
- ✚ De voksne har en positiv og god tone overfor barna, og skaper trygghet.

✚ Vi gir barn ulike utfordringer etter alder og utviklingsnivå. Gir barna mestringsfølelse og positive erfaringer.

SAMLINGSSTUND

- ✚ Vi har samlingsstund ved unntak av turdager, ulike arrangementer, aktiviteter, og lignende.
- ✚ Den voksne leder samlingsstund med sang, historie, fortelling instrumenter, bøker, konkrete og annet materiell.
Temarelaterte samlinger
- ✚ Samlingsstunden gir barna ny kunnskap, nye erfaringer og spennende opplevelser.
- ✚ Vi bruker språket mye og variert, bevisst språkstimulering i samlingsstund.
- ✚ Varierte samlinger, men likevel er gjentakelse viktig for barna.
- ✚ Vi er spontane og lytter til barna. Bruker humor - gir de beste samlingene.
- ✚ De voksne ser alle barna, alle får anerkjennelse av andre barn og voksne.

STELLESITUASJON

- ✚ Vi gjør stellesituasjonen til en positiv situasjon, hvor vi tar oss god tid til "en-til-en" kommunikasjon.
- ✚ Vi koser, prater, synger og tøyser sammen med barnet. Husk at dette er en god mulighet til språkstimulering!
- ✚ Vi har to faste bleieskift om dagen, ellers skifter vi ved behov.
- ✚ Do-trening når barnet er klar for dette. Vi avtaler med foreldre.
- ✚ Vi bruker alltid hansker, engangskluter og engangsunderlag over stellebenken. Husk å desinfisere stellematta hver ettermiddag og ved behov.
- ✚ Håndhygiene hos barn og voksne er viktig! Før hvert måltid og etter hvert toalettbesøk og stell.
- ✚ Tilgriset/skittent tøy sendes hjem til vask i en gjenbrukspose som henger på plassen til barnet.

FORMIDDAGSMAT I BARNEHAGEN

- ✚ Det blir dekket til ett innbydende bord
- ✚ De voksne sitter ved bordet sammen med barna. Ingen står under måltidet. Ved å ha dekket bordet med alt vi trenger på forhånd, unngår vi voksne som må reise seg under måltidet.
- ✚ Barna hjelper hverandre, sender mat og venter på tur.
- ✚ Vi bruker god tid ved bordet, skaper en god stemning med rolige stemmer og har gode samtaler rundt bordet.

GARDEROBESITUASJON

- ✚ De voksne finner frem tøy til de mindre barna, men alle blir oppfordret til å prøve å kle på seg selv.
- ✚ De voksne er gode rollemodeller og bruker tid på å vise hvordan man skal kle på dersom de ikke får det til.
- ✚ Vi bruker god tid og samtaler med barna. Spør gjerne på forhånd om hva barna tror vi bør ta på av tøy.
- ✚ En voksen går ut sammen med barna når vi er ferdige med å kle på oss.

UTELEK

- ✚ Vi er mye ute, og i all slags vær. Vi vurderer kalde dager med mye vind, regn eller snøvær, om barna har glede av å være ute.
- ✚ Voksne er hele tiden tilgjengelige for barna, og setter i gang lek og deltar aktivt.
- ✚ Vi gir barn ulike utfordringer etter alder og utviklingsnivå. Gir barna mestringsfølelse og positive erfaringer.

- ✚ Se til at ingen barn går alene uten at de selv ønsker dette.
- ✚ God kommunikasjon og positive tilbakemeldinger til barna.
- ✚ Barna veiledes til og selv å finne løsninger på konflikter.
- ✚ De voksne sikrer barnas lek og sjekker at uteområdet og lekene er i orden.
- ✚ De voksne er positive forbilder.

HENTING I BARNEHAGEN

- ✚ Alle foreldre blir møtt av personalet ved henting ute eller inne.
- ✚ Vi gir gode tilbakemeldinger om barnets dag i barnehagen og forteller om store og små opplevelser.
- ✚ Informasjon og beskjeder gis.
- ✚ Dokumentasjon i garderoben henges opp slik at alle foreldre har mulighet til å lese denne.